

Uchwała Nr XI / 134 / 2012

**Rady Gminy Ożarówice
z dnia 1 lutego 2012 roku**

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2012.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591z późn. zm.), w związku z art.4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz.473 z późn. zm.), na wniosek Wójta Gminy Ożarówice, po zaopiniowaniu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komisję Kultury, Sportu, Oświaty i Zdrowia,

Rada Gminy Ożarówice

u c h w a ł a

§ 1

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2012 w brzmieniu ustalonym poniżej:

1. Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Ożarówice skupia się na realizacji zadań własnych gminy, określonych w § 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowany został w oparciu o Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007 – 2013 w Ożarówicach i jest skorelowany z Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2008 – 2015.

Celem programu jest:

- a.) Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów społecznych,
- b.) Zmiana postaw społecznych wobec problemów alkoholowych,
- c.) Budowa skutecznego systemu kontroli społecznej oraz reagowania w przypadkach szkodliwego postępowania osób nadużywających alkoholu,
- d.) Propagowanie działań edukacyjnych mających na celu zmianę struktury spożywania oraz obyczajów związanych z używaniem alkoholu, zwłaszcza młodszego pokolenia,
- e.) Promocja zdrowego stylu życia poprzez wspieranie głównych czynników chroniących (rodzina, zainteresowania, nauka szkolna, respektowanie norm i wartości, religia),
- f.) Zmniejszenie negatywnych następstw dotyczących ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

2. Diagnoza stanu problemów i zasobów służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

A. Gmina Ożarówice

Gminę zamieszkuje 5525 osób / dane na 31.12.2010/, w tym:
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy – 164 osób, w tym 97 kobiet,
Liczba rodzin bezrobotnych objętych pomocą przez OPS - 31 rodzin / 121 osób,
Liczba rodzin alkoholowych objętych pomocą OPS – 16 rodzin / 43 osoby.

Tabela 1. Struktura ludności ze względu na wiek i płeć.

Grupa wiekowa	Kobiety	Mężczyźni
0-5	157	161
5-15	281	264
15-25	371	366
25-45	822	811
45-65	730	750
Powyżej 65	471	341
Ogółem 5525	2832	2693

Dane: USC Ożarówce

Z badań krajowych wynika, że problem choroby alkoholowej dotyczy 2 – 3 % populacji, co stanowi dla naszej gminy około 110 – 165 osób. Liczbę tę należy pomnożyć 3 – 4 krotnie, aby zobrazować wielkość szkód w rodzinach uzależnionych.

B. Rynek alkoholowy

- Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przyjęty Uchwałą Rady Gminy Nr XXX / 184 / 2001r.:
 - powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży / gastronomia / - **20**,
 - powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży / detal / - **40**.
- Wykorzystanie limitu na sprzedaż napojów alkoholowych:
 - powyżej 4,5% przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – **18** (wzrost o 1 punkt),
 - powyżej 4,5% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – **27** (spadek o 2 punkty).
- Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:
 - w miejscu sprzedaży – 307,
 - poza miejscem sprzedaży – 204.

Zaznaczyć należy, że 17 punktów limitowanej sprzedaży napojów alkoholowych zlokalizowanych jest na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach / 9 punktów gastronomicznych oraz 8 punktów handlu detalicznego/. Z obserwacji wynika, że mieszkańcy gminy na terenie Portu nie dokonują zakupów napojów alkoholowych.

- Biorąc pod uwagę punkty sprzedaży napojów alkoholowych z wyłączeniem punktów znajdujących się na terenie MPL Katowice w Pyrzowicach liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych wynosi:
 - w miejscu sprzedaży – 613
 - poza miejscem sprzedaży – 291.

C. Stan problemów alkoholowych

1. Młodzież a substancje psychoaktywne

Z badań wynika, że problem spożywania alkoholu wśród młodzieży gimnazjalnej istnieje. W 2011r. w Gimnazjum w Ożarówicach zostały przeprowadzone badania ankietowe dotyczące substancji psychoaktywnych. W podsumowaniu autorka badania zwróciła uwagę na zwiększenie zainteresowania przez młodzież używkami, którą młodzież określa jako modę i chęć eksperymentowania. Zwraca również uwagę na brak kontroli rodziców nad wydatkami dzieci, które to

dysponują sporymi kwotami „kieszonkowego” oraz brakiem zainteresowania rodziców formami spędzania czasu wolnego przez dzieci. Autorkę badań zaniepokoił również fakt obojętnego stosunku młodzieży do rówieśników spożywających środki psychoaktywne. Jej zdaniem taka postawa może wynikać z braku świadomości zagrożeń wynikających z sięgania po środki psychoaktywne lub być wynikiem młodzieżowej „solidarności”.

2. Naruszenia prawa i porządku publicznego:

Na terenie Gminy Ożarówce funkcjonariusze Posterunku Policji w Pyrzowicach odnotowali:

- 94 interwencje domowe, gdzie sprawca był po spożyciu alkoholu, z czego 24 -zakończono doprowadzeniem do Izby Wyrzeźwień;
- 44 interwencje publiczne, gdzie sprawca był po spożyciu alkoholu, z czego 4 – zakończono doprowadzeniem do Izby Wyrzeźwień;
- Założono 3 Niebieskie karty, gdzie sprawca był po spożyciu alkoholu;
- 3 – krotnie zgłoszono znęcanie, gdzie sprawca był po spożyciu alkoholu;
- Zatrzymano 10 nietrzeźwych kierujących samochodem;
- Zatrzymano 2 nietrzeźwych kierujących rowerem;
- Nałożono 50 mandatów karnych za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym.

3. Zastosowanie leczenia odwykowego:

- Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 7 wniosków od rodzin, oraz Posterunku Policji w Pyrzowicach dotyczących wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiocie zastosowania leczenia odwykowego;
- Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili 5 rozmów interwencyjno - motywujących;
- Problemem jest niestawiennictwo osób wezwanych na rozmowy interwencyjno – motywujące. Mimo dwukrotnie ponawianych zawiadomień 2 osoby nie stawily się na wezwanie;
- Skierowano do Sądu jeden wniosek dotyczący zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

4. Ośrodek Pomocy Społecznej:

- Z pomocy finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 16 rodzin z problemem alkoholowym;
- Prowadzona jest praca socjalna na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym z 28 rodzinami. Praca socjalna prowadzona jest pod kątem:
 - kierowania na zajęcia profilaktyczno – edukacyjne,
 - pomocy w docieraniu do grup wsparcia lub uczestnictwa w programach dla uzależnionych,
 - monitorowania utrzymania abstynencji;
- Wdrażana jest interwencyjna procedura „Niebieskiej karty” w sprawach przemocy w rodzinie.

5. Punkt konsultacyjny

- Piętnastu rodzinom z problemem alkoholowym i doświadczającym przemocy domowej udzielono pomocy psychologicznej;
- Mieszkańcy skorzystali łącznie z 21 indywidualnych konsultacji prowadzonych przez psychologa;
- Zgodnie z zawartą umową mieszkańcy Gminy Ożarówce mogli korzystać z ponadstandardowych usług zdrowotnych w Tarnogórskim Ośrodku Terapii Uzależnień Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TO TU”. Łącznie mieszkańcy skorzystali z 12 sesji indywidualnych;

- 3 sesje indywidualne – Program dla osób uwikłanych we współuzależnienie i przemoc,
 - 4 sesje indywidualne - Program dla osób pijących szkodliwie,
 - 1 sesja indywidualna - Program dla osób z syndromem DDA,
 - 4 sesje indywidualne – Program dla dzieci dyslektycznych i z ADHD.
- oraz 40 sesji grupowych: Program dla osób uwikłanych we współuzależnienie i przemoc,

D. Mapa problemów alkoholowych

- Aprobata społeczna dla niektórych uzależnień,
- Postępująca degradacja społeczna i zdrowotna osób uzależnionych,
- Liczne naruszenia prawa i porządku publicznego,
- Niski stopień świadomości zagrożeń wynikających z sięgania po środki psychoaktywne, zwłaszcza przez dzieci i młodzież
- Łatwy dostęp młodzieży do alkoholu,
- Wczesna inicjacja alkoholowa młodzieży,
- Znaczna liczba rodzin dysfunkcyjnych,
- Bezrobocie i znaczne zubożanie rodzin,
- Mała świadomość społeczna w sprawie możliwości przeciwdziałania przemocy,
- Stosunkowo duża ilość osób nietrzeźwych korzystających z Izby Wytrzeźwień

E. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej

- Punkt konsultacyjny udzielający pomocy doraźnej w zakresie porad psychologicznych, pedagogicznych i prawnych
- Umowa z Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej „TO TU” dotycząca ponadstandartowych świadczeń zdrowotnych,
- Świetlice Środowiskowe w Zendku i Ożarowicach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Posterunek Policji w Pyrzowicach,
- Biblioteka i Ośrodek Kultury,
- Szkoły podstawowe w Tąpkowicach, Zendku i Pyrzowicach; Gimnazjum w Ożarowicach,
- Klub sportowy Piast w Ożarowicach; Klub sportowy Tęcza w Zendku,
- Parafie w Ożarowicach, Pyrzowicach, Tąpkowicach, Sączowi; Zendku,
- Ochotnicze Straże Pożarne w Celinach, Niezdarze, Ossach, Ożarowicach, Pyrzowicach, Tąpkowicach i Zendku,
- Stowarzyszenie na rzecz dzieci i młodzieży „Uskrzydłamy”.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2012 przygotowany jest jako kontynuacja oferty działań pomocowych i profilaktycznych dla społeczności Gminy Ożarówice ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

3. Główne cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2012

1. Ograniczenie dostępności do alkoholu dla najmłodszych mieszkańców Gminy Ożarówice.
2. Podjęcie działań na rzecz systematycznej zmiany postaw społecznych wobec problemów alkoholowych.
3. Rozszerzenie liczby odbiorców podejmowanych działań profilaktycznych i edukacyjnych, m.in. poprzez:

- a.) realizację programów psychoedukacyjnych w szkołach i świetlicach,
 - b.) wsparcie systemu wychowawczego w szkołach podstawowych i gimnazjum,
 - c.) praca z najmłodszymi w grupach przedszkolnych.
4. Doskonalenie form pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
 5. Propagowanie w społeczności lokalnej abstynencji i trzeźwości.
 6. Rozwijanie współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie działań pomocowych i profilaktyki.
 7. Zapewnienie ciągłości świadczenia usług zdrowotnych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

4. Zadania szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

I. Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii zwłaszcza dla dzieci i młodzieży

1. Realizowanie wśród dzieci i młodzieży programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych i profilaktyczno – sportowych dla klas szkolnych, świetlic środowiskowych oraz dzieci z grup ryzyka:
 - dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających,
 - nastawionych na promocję zdrowego życia oraz głównych czynników chroniących,
 - uczących umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.
2. Podjęcie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych.
3. Rozwijanie różnych form edukacji publicznej:
 - a.) konkursy wiedzy o tematyce profilaktycznej w szkołach,
 - b.) zajęcia i konkursy o tematyce profilaktycznej dla najmłodszych dzieci w przedszkolach,
 - c.) międzygminny konkurs „Trzeźwe życie”,
 - d.) ogólnopolskie kampanie edukacyjne „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”,
 - e.) kampanie inicjowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - f.) spektakle teatralne podejmujące tematykę uzależnień,
 - g.) plakaty, broszury.
4. Systematyczne diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych w zakresie uzależnień – przeprowadzenie badań monitorujących w tym zakresie.
5. Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących działania profilaktyczne.
6. Szkolenia specjalistyczne dla różnych grup zawodowych pracujących z osobami uzależnionymi i grupami ryzyka.
7. Wspieranie systemu wychowawczego w szkołach.
8. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.
9. Zakup oraz dystrybucja materiałów informacyjnych dotyczących problemu FAS (Fetal Alcohol Syndrome).
10. Wspieranie i nagradzanie uczniów uczestniczących w tworzeniu programów terapeutycznych i imprez promujących wolny od uzależnień i agresji styl życia,
11. Wspieranie inicjatyw młodzieżowych w zakresie działań kulturalnych, sportowych oraz działalności społecznej.
12. Organizacja warsztatów artystyczno – twórczych wraz z imprezą kulturalno - rekreacyjną dla mieszkańców
13. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących profilaktyce i życiu w trzeźwości.
14. Kontynuowanie międzygminnego porozumienia o współpracy w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
15. Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem

1. Współpraca i wspieranie działalności z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym:
 - a.) Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Tarnowskich Górach,
 - b.) Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TO TU”;
2. Kontynuacja umowy z Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TO TU” – SP ZOZ na zakup usług zdrowotnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy.
3. Finansowanie terapii indywidualnej i grupowej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.
4. Udzielanie pomocy doraźnej i interwencyjnej w punkcie konsultacyjnym.
5. Finansowanie kosztów wywiadów środowiskowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
6. Finansowanie opinii biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą

1. Pomoc psychologiczno – prawna w ramach punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. Wspieranie procedury „Niebieskich Kart” w sprawach przemocy domowej,
3. Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu:
 - a.) podejmowanie działań wobec osób nadużywających alkoholu i pijących w sposób szkodliwy, zmierzających do zmotywowania do podjęcia leczenia,
 - b.) kierowanie do sądów wniosków o wszczęcie postępowania dotyczącego zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego;
 - c.) finansowanie działań profilaktycznych i rozmów motywujących do leczenia prowadzonych przez Izby Wyrzeźwień.
4. Kontynuacja działalności interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mającego na celu opracowywanie i koordynowanie realizacji planów pomocy dziecku i rodzinie.
5. Współpraca z dzielnicowym z Posterunku Policji w Pyrzowicach oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
6. Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego oraz, rekreacji dla dzieci i młodzieży – dofinansowanie adaptacji pomieszczeń na kolejną świetlicę środowiskową oraz zakładanie i rewitalizacja istniejących placów zabaw.
7. Prowadzenie bieżącej działalności istniejących świetlic środowiskowych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z grupy ryzyka.
8. Sukcesywne doposażanie świetlic w sprzęt i materiały do prowadzenia zajęć; zakup sprzętu audiowizualnego.
9. Rozwijanie zainteresowań w celu wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży z grupy ryzyka:
 - a.) prowadzenie kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych,
 - b.) prowadzenie zajęć terapeutycznych oraz w miarę możliwości terapeutyczno -logopedycznych,
 - c.) prowadzenie zajęć sportowych.

- d.) powadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych w oparciu o współpracę z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi.
10. Udzielanie pomocy finansowej, programowej i metodycznej przy organizowaniu, różnorodnych form wypoczynku i spędzaniu czasu wolnego przez dzieci i młodzież z rodzin dotkniętych patologią społeczną, z uwzględnieniem działań psychoterapeutycznych i socjoterapeutycznych / obozy terapeutyczne, półkolonie, zimowiska, ferie /.
 11. Finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych – kolonie letnie z programem zajęć profilaktycznych.
 12. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie imprez aktywizujących społeczność lokalną:
 - impreza Mikołajkowa,
 - festyn impreza z okazji Dnia Dziecka,
 - turnieje sportowe,
 - piknik rodzinny.

III. Wsparcie zatrudnienia socjalnego

1. Zadanie to będzie realizowane jako fakultatywne. Warunkiem podjęcia zadania jest zgłoszenie o skierowaniu mieszkańca Gminy Ożarówie do Centrum Integracji Społecznej.

V. Kontynuacja działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - a.) Opracowuje projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - b.) Wydaje postanowienia w sprawie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów Alkoholowych;
 - c.) Podejmuje interwencje w związku z łamaniem Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - d.) Prowadzi działania wobec osób nadużywających alkoholu i pijących w sposób szkodliwy, zmierzających do zmotywowania bądź sądowego zmotywowania tych osób do leczenia,

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Celem inicjowania i realizacji działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Wójt Gminy Ożarówie Zarządzeniem Nr 51 / 2006 z dnia 30.06.2006 powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są przeszkoleni w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Członkowie Komisji otrzymują za udział w posiedzeniu wynagrodzenie.
4. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji wynosi 5 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za poprzedni kwartał obliczonego na podstawie komunikatu prezesa GUS ogłaszanego w Monitorze Polskim.

5. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji wypłacane jest na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez przewodniczącego Komisji.
6. Pozostałe zasady działania Komisji określa Regulamin Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Program realizowany jest przez powołanego przez wójta Gminy pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Wójt sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Pełnomocnik przedstawia Wójtowi oraz Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań programu.

§ 2

Traci moc uchwała Nr IV / 28 / 2011 Rady Gminy Ożarówice z dnia 03 lutego 2011 roku w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ożarówice oraz Pełnomocnikowi ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Józef Piernikarz